GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | Nro. 62. | 22. Kwietnia 1818.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Galicyyski Rząd kraiowy czyni wiadomo, że według obwieszczenia C. K. Morawsko-Slązkiego Rządu kraiowego, Ołomuniecki iarmark na bydło, dnia 22go b. m. przypadaiący, na dzień 23. Kwietnia przeniesionym został.

Na uposażenie szkoły gminney w Czernelicy, w Cyrkule Kołomeyskim, ofiarowano poniższe coroczne składki dobrowolne, a mianowicie: Dziedzic części dóbr, W. Ludwik Raciborski, po 15 ZR. monetą konwencyyną, po 6 korcy zboża, tudzież ogród, i materyał na wybudowanie domu szkolnego; Dziedzic części drugiey, W. Antoni Wybranowski, po 5 ZR. monetą konwencyyną, i po 5 korcy zboża; Dziedziczka części trzeciey, W Wolska po 6 ZR. W. W.; Pleban Łaciński JX. Tomaszewski, po 5 ZR. monetą konwencyyną, i po 6 korcy zboża; Pleban obrządku Greckiego JX. Chodziński, po 5 ZR. W. W.; Gmina obrządku Łacińskiego po 10 ZR. W. W.; a Gmina Żydowska po 10 ZR. monetą konwencyyną.

Gminy Porudno i Porudenko w Cyrkule Przemyślskim ofiarowały podobnież na utworzenie szkoły gminney corocznie po 2 korcy 19 garcy żyta, po 2 korcy 19 garcy ięczmienia, i po 20 ZR. 25 Kr. gotowizną.

Rząd kraiowy ma ukontentowanie, te piękne czyny publicznie pochwalić.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Według wiadomości Buenos-Ayreskich z dnia 22. Grudnia przybył tam Jenerał Milans który był zawikłany w ostatni spisek Jenerała Lacego, w Katalonii. Rząd Buenos-Ayreski ma iemu i rodzinie iego wyznaczyć posiadłości niedaleko od Quilmes, tymczasem zaś daie mu na utrzymanie się co miesiąc po 450 dollarów.

Francya.

Jenerał Allix, ieden z 38miu proskrybowanych Francuzów obiętych rozporządzeniem Królewskiem z dnia 24. Lipca 1815, wystąpił w liście pisanym do Hrabiego Reinharda, Posła Francuzkiego przy Seymie Niemieckim w Frankfórcie, przeciwko owemu punktowi pomienionego rozporządzenia, który się iego tycze, twierdząc, że ón (Jenerał Allix) nie iest tym P. Allixem, który się w rzeczonym rozporządzeniu wymieniony znayduie. Żądał zatem paszportu, aby mógł wrócić się do Francyi i drogą prawa okazać, że imie iego owem rozporządzeniem obięte nie iest.

P. Scheffer autor pisemka pod tytułem: „Etat de la liberté en France“ został na odwołanie się Prokuratora Królewskiego, pod dniem 30. Marca, przez Sąd Paryzki na zaostrzoną karę iednorocznego więzienia, na zapłacenie 3000 franków, na dozor policyyny etc. skazanym.

Policya w Tuluzie kazała niedawno uwięzić kilka osób, które, zgromadziwszy się u iednego krawca, pisma buntownicze przepisywały i rozsiewały.

Jedna z gazet Paryzkich twierdzi, że według nowego rozporządzenia proiekt do prawa o konkordacie do rosprawy Izb nie przyydzie.

Wielka Brytaniia.

Dnia 25. Marca miały puścić się na morze okręty Angielskie przeznaczone na żeglugę celem zwiedzenia północney osi ziemskiey, i wyszukania przeprawy z morza Atlantyckiego na Ocean spokoyny; odpłynienie ich zostało atoli o kilka dni wstrzymanem. Admiralicya wysłała do Deptfordu Lorda Melville, który też okręty oglądał i przekonał się, że przygotowano wszystko, co służyć może do zdrowia i wygody osady okrętowey, tudzież do bezpieczeństwa samychże okrętów.

Słychać, że Lord Cochrane zamyśla puścić się statkiem parowym aż do północney osi ziemskiey, a ztamtąd na Behringowski gościniec morski wypłynąć. Aż do Snieżnic, czyli aż do samych granic wielkich gór lodowych, ma za nim iśdź stary okręt naładowany węglami kamiennemi, których potrzebny zapas na dalszą żeglugę do statku parowego

X

nabrawszy, okręt tamże zostawić zamyśla. Ponieważ żegluga z Anglii aż do Snieżnic (gór lodowych) około 600 mil morskich wynosi, ztamtąd zaś aż do osi ziemskiey czyli bieguna (polu) ieszcze iest tylko mil 200, którą to przestrzeń statkiem parowym w dniach pięciu przebydź można; więc dopuszczaiąc, że się tam kanał lub morze spławne znayduie, nie iest to rzeczą niepodobną, aby się Lord Cochrane aż do północney osi ziemskiey przeprawił. W tym przypadku zyskałby 5000 funt. szterl. (50,000 ZR.) nagrody obiecaney temu, ktoby się do bieguna północnego dostał. Aby zaś potem od osi ziemskiey dostać się na Behringowski gościniec morski, lub aby przez biegun z iednego Oceanu przeprawić się na drugi, potrzebaby ieszcze 4 do 500 mil morskich przebydź, a na tey przestrzeni zapewne byłoby trudno znaleźć materyi palney. Gdyby atoli Lord Cochrane także i tego dokazał, zyskałby wielką nagrodę wyznaczoną w summie 20,000 funt. szt. (200,000 ZR.); lecz poprzednicze koszta uzbroienia okrętu zabierą przeszło połowę tey summy. Zwyczaynemi okrętami nader trudna iest żegluga na morzu lodowem, ponieważ bryły lodów nawet i podczas ciszy wiatrów, wewnętrznemi pędzone nurtami, na wszystkie tłoczą się kierunki, okręt zaś dla ciszy wiatrów z mieysca się ruszyć nie może; gdzie przeciwnie statek parowy, każdego czasu i w każdym kierunku, bez pomocy wiatru, a nawet przeciwko wiatrom i nurtom żeglugę swoią odbywać zdoła.

Szwecya.

Dnia 20. Marca odbył się uroczysty pogrzeb ś. p. Króla Karola XIIIgo.

Królestwo Polskie.

(Z Warszawy dnia 14go Kwietnia)

W Niedzielę d. 12. b. m. w południe N. Cesarz i Król Pan nasz miłościwy wyiechał stąd na dni kilka do Kalisza, wziąwszy z sobą JO. Xcia Wołkońskiego. W kilka godzin po Monarsze puścił się w tęż drogę W. Xiążę Michał.

Posiedzenie Izby Poselskiey dnia 10go Kwietnia:

JW. Marszałek przywoławszy Izbę do porządku, wezwał JW. Sekretarza Seymu do odczytania naprzód listy przytomnych Członków, potem proiektów na dzisieyszem posiedzeniu przechodzić maiących, to iest: o procentach, i uzupełnieniu prawa artykułem 1244 Kodexu cywilnego obiętego. — Następnie uwiadomił JW. Marszałek iż proiekta wnoszone są iuż znaiome, gdyż są w ciągu z wczorayszym o Moratorium, zapytuiąc się razem, czyli wolą iest Izby wprost przystąpić do głosowania, czyli też ieszcze iakowe uwagi ma nad niemi uczynić. — Lecz na oświadczenie wielu Członków żądaiących roztrząsania, przywołał JW. Marszałek żądaiących mieć głos do zapisania się.

Pierwszy więc JW. Stanisław Grabowski Poseł Stanisławowski zabrał głos, w którym wyłuszczył potrzebę obiaśnienia wniesionego proiektu o Procentach, mianowicie co do ich epok, i przytoczył artykuły kodexu cywilnego, któreby w nieiakiey sprzeczności z podanym proiektem mogły zostawać.

Odpowiedział mu na ten wniosek JW. Hrabia Komorowski Poseł Kielecki, wyiaśniaiąc, iż żadne sprzeczności wyniknąć stąd nie mogą.

JW. Sołowski Poseł Łęczycki utrzymywał niesłuszność uchylenia procentów umownych, dodaiąc, iż w sporach iedne strony żądać będą zastosowania uchwały Seymowey Xięztwa Warsz. z dnia 16. Grudnia 1811 roku, — drudzy, nowego prawa — A przystąpiwszy w rozbiorze niniejszego proiektu do prawa o procentach Duchownych, żądał tylko dostatecznieyszego w proiekcie obiaśnienia.

JW. Raczyński Poseł Lubelski też same myśli przełożył.

W tem mieyscu JW. Radca Stanu Szaniawski obiaśnił dostateczniey Izbę Poselską o zamiarach Rządu, korzyściach wynikaiących, i usunięciu wszelkich arbitralności, co ten proiekt zapewnia.

JW. Baliński Deputowany Hrubieszowski i Tomaszowski wyłuszczył zastosowanym przykładem wydarzyć się mogącą okoliczność, gdzie i Sędzia byłby w oboiętności oznaczania opłaty procentu, żądał więc w proiekcie stosownego do takowey myśli dodatku.

JW. Józef Grabowski Poseł Węgrowski przekładał, iż są ważnieysze przedmioty obrad Seymowych, nad któremiby się zastanawiać potrzeba, a czas dla nich oznaczony iuż iest krótki; — a zwracaiąc uwagę do wyższych nad proiektem oznaczonych procentów wytknął, iż kodex cywilny narażonym w tym względzie bydź może, mianowicie co do kapitałów; które a fond perdu są dawane — iż te zwykle przeszło 10 od sta procentu przynoszą — Nakoniec wnioskował, aby przynaymniey to zastrzeżono, iż gdy wierzyciel na pierwszym terminie oznaczonego procentu nie uiści, do 7 od sta dla tak nierzetelnego prawo podwyższa.

JW. Szepietowski Poseł Tykociński co do summ wyderkafowych i procentów Duchownych uwagi swe zastosował, żądaiąc pod

tym względem domieszczenia obiaśnień w proiekcie.

JW. Młodzianowski Poseł Pułtuski, Członek Kommissyi do praw cywilnych i kryminalnych, gruntownie wyiaśnił potrzebę ograniczenia opłat procentowych, tudzież zbiiał wnioski, iakie w sprzeczności wyciągano z uchwały Seymu Xięztwa Warsz. dnia 16. Grudnia 1811 z proiektem do prawa teraz wniesionym.

JW. Hakenszmit Deputowany Krasnostawski i Chełmski dowodził, że prawo działać powinno na przyszłość, a nie na przeszłość. — Prawo zaś w proiekcie teraźnieyszym podane będzie w tey sprzeczności. — Daley, że materya ta powinna była bydź dołączona do wczorayszego proiektu, gdy o Moratorium mówiono, i tam zastosowanie procentów oznaczyć. W końcu domagał się dostatecznieyszego wyiaśnienia tego słowa — dawniey — umieszczonego w art. 2. pod lit. b; lub iego zmiany, gdyż wyraz ten może zrodzić sens dwuznaczny. —

Lecz w odpowiedziach swych JW. Radca Stanu Koźmian i Młodzianowski Poseł Pułtuski rzeczy tey obiaśnić nieomieszkali.

JW. Lubowicki Poseł Radziejowski mówiąc za proiektem, dowodził, ile wysokie procenta nadużyciom i lichwiarstwu tyle szkodliwemu, drogę otwieraią.

Nakoniec, JW. Dębowski Poseł Kazimierski przełożył uwagi co do stosunków prawa kodexu cywilnego, tudzież zwrócił uwagę co do procentów handlowych zwykle do 6 od sta oznaczanych; a w dalszym ciągu głosu okoliczność przez JW. Hakenszmita wniesioną o wyraz „dawniey" obiaśniał.

Tak gdy ukończyły się rozprawy, na zapytanie JW. Marszałka, czyli Izba życzy proiekt wniesiony iednomyślnie przyiąć? Cała Izba zgodną się bydź oświadczyła. — A przeto, stosownie do Art. 137 Stat. Org. JW. Marszałek Seymowy proiekt o procentach za iednomyślnie przyięty ogłosił.

(Proiekt ten, w dwóch Artykułach, zostawuie w mocy swoiey ustawę Xięstwa Warszawskiego z r. 1811 stanowiącą wysokość procentu, a w drugim mówi o zastosowaniu Artykułu 2go i 3go teyże ustawy, iak następuie: a) Procent przerzeczoną ustawą umówiony, podług umowy przysądzonym bydź ma do dnia ogłoszenia teyże ustawy, ieżeli prawa tey epoki, w której umowa zawarta była, pozwalały wyższego procentu nad 5 od sta. — b) Od dnia zaś ogłoszenia teyże ustawy, procent dawniey umówiony w żadnym przypadku nie może bydź nad 5 od sta przysądzonym, ale zwrotu iuż zapłaconego wyższego procentu żądać nie wolno).

Następnie wprowadzono drugi proiekt do prawa pod tytułem — Uzupełnienie prawa artykułem 1244 kodexu cywilnego obiętego — do którego, gdy Rada Stanu nic nie miała dodać, odwołuiąc się do wczorayszego swego wniesienia, JW. Marszałek przystąpił do dawania głosów z porządku zapisanym Członkom, z których:

Naprzód JW. Łabęcki Deputowany miasta stołecznego Warszawy z Cyrk. IV. miał głos sprzeciwiaiący się zupełnie podanemu proiektowi, iako według iego zdania więcey tworzącemu processów, niż dobrodzieystwa; a naywięcey w tem go bydź sądził nieodpowiadaiącym celowi, że wyzuwał Sędziego z zaufania, które mu się należy, gdyż w Art. 1244tym upatrywał te wszystkie szczegóły ogólnie obięte, które proiektem tak szczegółowo i skrupulatnie są wypisane.

JW. Popiel Poseł Miechowski był równie przeciw proiektowi, a w uwagach dołączył i to, że pomimo na wczorayszey sessyi zatwierdzonego proiektu o Moratorium, dzisieyszy tworzy nowe wstrzymanie kapitałów, otwieraiąc po upłynieniu pierwszego do nowego Moratorium drogę.

W teyże samey myśli dali się słyszeć JWW. Szołowski Poseł Łęczycki, Czajewski Deputowany Kalwaryyski. — Kapica Deputowany Łomżyński i Tykociński — Pawłowski, Deputowany Olkuski, Pilicki i Lelowski — Raczyński Poseł Lubelski — Ratomski, Poseł Hrubieszowski — JXiądz Przyłuski Deputowany Płocki, którzy wszyscy byli przeciw proiektowi.

Za proiektem zaś będący JWW. Faltz Deputowany miasta Kalisza z Cyrkułu I. — Ostrowski Poseł Zgierski. — Hakenszmit Deput. Krasnostawski i Chełmski, zarzuty przeciw niemu czynione odpierali okazuiąc, iż proiekt ten nietylko niema związku z proiektem o Moratorium, lecz owszem wypłatę kapitałów ułatwia, gdy do iednego tylko roku sądom przedłużenia dozwala, i wskazuie im pewną drogę postępowania, niezostawuiąc samowolności Sędziego dalszych podziałów i odwłoki wierzycielom.

Nakoniec JW. Młodzianowski Poseł Pułtuski przekonywaiącem przymówieniem się rozprawy te zakończył.

Poczem JW. Marszałek wezwał do głosowania, z którego okazało się, iż z liczby głosuiących 109 było 91 głosów za proiektem, a 18 przeciw. — A zatem większością głosów 73 proiekt rzeczony przyiętym został. — Poczem JW. Marszałek nieomieszkał przez odezwę na piśmie zawiadomić o tem Izbę Senatorską, i odłożył posiedzenie do dnia 13. b. m.

(Proiekt wspomniony, uzupełniaiący Art. 1244 kodexu cywilnego, obeymuie w 9 Arty-

)(2

kułach przepisy względem zwłoki, mogącey bydź przez Sąd udzieloney dla dłużnika, zastrzega iednak w Art. 1, iż odwłoka terminu zapłaty szczególnym dłużnikom nie dłuższa, iak do roku iednego, a podział kapitału nie więcey, iak na rat dwie w tymże przeciągu czasu, dozwolone bydź mogą.

Mowa JW. Prezyduiącego w Senacie, miana na Sessyi Senatu dnia 6go Kwietnia.

Szanowny Senacie!

Masz na dniu dzisieyszym wyrokować, Szanowny Senacie! o projekcie prawa normalnego rozgraniczenia, które na Seymie konstytucyynym w tey Izbie uświęconem zostało. Chlubnem iest dla każdego Polaka wspomnienie, wzorowym przykład konstytucyynego Seymu, któremu brakło tylko wielkiey duszy Alexandra Igo, by zbawienne iego ustawy wiecznie trwałemi stały się tak, iak wiecznie pamiętnemi będą.

Nieszczęsne ówczasowey polityki Europeyskiey widoki niepozwoliły ostać tak wielkiemu dziełu, które wraz z Polską runęło. — Ale niestety! Klęska narodu naszego stała się pierwszem ogniwem tych ciągłych klęsk, które się odtąd na wszystkie zwaliły; bo samowolne obalenie starożytnego Tronu Królów naszych stało się nietylko hasłem, lecz iakby upoważnieniem dla tych, co idąc za tym przykładem, obalili iedne, wstrzęśli drugie, zagrozili wszystkim. —

Kiedy więc ten potężny Władca północy, co mądrością swoią z łona zaburzenia świata wywiódł iego spokoyność, osądził rzeczą równie potrzebną iak sprawiedliwą dźwignąć Tron Polski, i na nim zasiąść, by odtąd obalonym bydź nie mógł; nie dziw, że iest iego życzeniem, by Seym dzisieyszy przywiódł do skutku zbawienny Konstytucyynego zamysł. Jakoż wprowadzony do tey Izby od Rady Stanu projekt rozgraniczenia normalnego nie iest czem innem, iak tylko ożywieniem tegoż prawa ustanowionego na Seymie konstytucyynym, którego niewykonania żałowała dotąd Polska.

Jak nayiawnieysza użyteczność iest celem prawa tego, maiącego zapewnić na wieczne czasy nam i potomkom naszym spokoyne posiadanie swoiey własności. Cel ten równie dla nas pożądanym bydź powinien, iak był dla Seymu konstytucyynego. Srodki dziś podane do osiągnienia go są tyle do ówczasowych podobne, ile tego dozwoliła zmiana form konstytucyynych. Obszernieyszym iest tylko projekt dzisieyszy w rozwinięciu prawideł swoich, a czas do iego wykonania dozwolony, dłuszym. — Są to więc dodatki do uzupełnienia prawa Seymu konstytucyynego, nie zaś zmiany do przeistoczenia go dążące.

Czyny iego wzorowemi zawsze będą dla każdego dobrego Polaka, miłem ich wspomnienie, mianowicie, iak w obecney chwili słyszane z ust dziedzica nie tylko imienia, lecz i cnót obywatelskich Naczelnika Seymu konstytucyynego, wieczney pamięci Marszałka iego Stanisława Małachowskiego.

I mnie ten mąż znakomity zaszczycał przychylnością swoią, i ia starałem się iść w ślady iego; dziś tedy, kiedy zaymuię to mieysce, na którem go często widziałem, zdaie mi się słyszeć głos iego mówiący do mnie: „Czyń iak ia!“ — O Szanowny Cieniu! życzeniem przynaymniey odpowiem zleceniu twoiemu, podaiąc Senatowi do upoważnienia na wieczne czasy zbawienne prawo o rozgraniczeniu normalnem, które ty Seymowi konstytucyynemu Obywatelską podałeś ręką. — Tą zachęcony myślą zapytuię się, czyli przyięty w Izbie Poselskiey niezmierną większością projekt do prawa o rozgraniczeniu, Szanowny Senacie, iednomyślnością w prawo zamienić nie zechcesz?

(Wiadomo iuż z numeru 59 gazety naszey, że projekt o rozgraniczeniu normalnem przyięty został.)

Turcya.

Ostatnich dni Lutego odprawiało się kilka obrad, tak w W. Porcie, iako też i u Muftego. Obrady te zaymowały w wysokim stopniu uwagę Publiczności Konstantynopolitańskiey, nic atoli nie dowiedziano się o celu i skutkach onychże.

Przyiechali do Lwowa dnia 20go Kwietnia.

W. Głogowski Ludwik, z Zółkwi. — JW. Humnicki Antoni Hrabia, z Sambora. — W. Kamiński Wincenty, z Zółkwi.

Wyiechali ze Lwowa od dnia 14go do 20go Kwietnia.

W. Berezowski Kapitan, do Brzeżan. — W. Butiaguin Ces. Rossyyski Kammerjunker i Kawaler, do Rossyi. — W. Drohojewska, do Polski. — JW. Esterhazy Hrabia, do Wiednia. — W. Gozdowicz Piotr, do Pruss. — P. Garybold kupiec, do Rossyi. — W. Hołyński Ludwik, do Rossyi. — W. Jasiński Józef, do Brzeżan. — W. Łodyński, do Jaryczowa. — W. Lubaczewski Doktor Medycyny, do Wiednia. — W. Mysłowski, do Stanisławowa. — JW. Poletyłowa Hrabina, i W. Piątkowski, do Zółkwi. — W. Sawinko Doktor Medycyny, do Wiednia. — JW. Szumlański Hrabia, do Brzeżan. — JW. Skorupka Hrabia, do Milatyna. — W. Strachocki, do Rutek. — W. Stojanowicz, do Zółkwi. — W. Sobańska Seweryna, do Rossyi. — JW. Tarnowska Hrabina, do Polski. — W. Wuitsch Adjunkt Expedytury Gubernialney, iako goniec, do Warszawy. — W. Włodek Adam, do Zółkwi. — W. Wasilewski Kajetan, do Czortkowa. — W. Wasilewski Piotr, do Zaleszczyk.

Dotadek nadporządkowy do Nru 62 Gazety Lwowskiéy

N i e m c y.

Oto iest w zupełney osnowie podpisany w Wiédniu dnia 8. Czerwca

Akt Związku Niemieckiego.

Udzielni Xiążęta i wolne Miasta Niemieckie ożywieni wspólném życzeniem przyprowadzenia do skutku Traktatu Paryzkiego z roku 1814go, i przekonani o korzyściach, które z mocnego i trwałego ich ziednoczenia wynikną dla spokoyności i równowagi Europy, zgodzili się połączyć ciągłym związkiem, i opatrzyli tym końcem pełnomocnictwami Posłów swoich na Kongressie. Stosownie do tego niżey wyrażeni Pełnomocnicy zamieniwszy pełnomocnictwa swoie, ułożyli co następuie:

I. Ogólne postanowienia.

1.) Udzielni Xiążęta i wolne Miasta Nimieckie wspólnie z NN. Cesarzem Austryackim, Królami Pruskim, Duńskim i Niederlandzkim, to iest: Cesarz Austryacki i Król Pruski oba za wszystkie posiadłości swoie, które dawniey do Rzeszy Niemieckiéy należały, Król Duński za Holsztyn, Król Niderlandzki za W. Xiestwo Luxemburskie iednoczą się w Związek, który zwać się ma Związkiem Niemieckim.

2.) Celem iego iest utrzymanie zewnętrznego i wewnętrznego bezpieczeństwa Niemiec, tudzież niepodległości i nienaruszalności oddzielnych Kraiów Niemieckich.

3.) Wszystkie Członki Związku maią równe prawa. Wszyscy równo obowiązuią się dotrzymywać święcie Aktu Związku.

4) Interessa Związku sprawowane będą przez Zgromadzenie Związku, w którém wszystkie iego Członki mieć będą przez swych Pełnomocników następne głosy: Austrya ieden głos; Prusy 1; Bawarya 1; Saxoniia 1; Hannower 1; Wirtemberg 1; Baden 1; Elektorstwo Heskie 1; W. Xięstwo Heskie 1; Daniia z powodu Holsztynu 1; Niderland z powodu Xięstwa Luxemburskiego 1; Wielko-Xiążęce Domy Saskie 1; Brunświk i Nassau 1; Meklenburg Szweryn i Meklenburg Strelitz 1; Holsztyn-Oldenburg, Anhalt i Schwarzburg 1; Hohenzollern, Lichtenstein, Reuss, Schaumburg-Lippe, Lippe i Waldeck 1; Wolne Miasta Frankfórt, Lubeka, Brema i Hamburg 1; ogółem 17 głosów.

5) Austrya przódkuie na Zgromadzeniach Związku. Każdy iego Członek ma prawo czynić wnioski, a Prezyduiący winien podadź ie pod rozwagę po oznaczonym czasie.

6.) Gdyby rzecz szła o iakową zmianę w kardynalnych prawach Związku, o postanowienie tyczące się samego Aktu związkowego, o organiczne onego urządzenia, Zgromadzenie zamienia się w plenum, podczas którego ze względu na rozmaitość wielkości oddzielnych Kraiów Związku, zgodzono się na następuiący podział głosów: 1.) Austrya mieć będzie 4 głosy; Prusy 4; Saxoniia 4; Bawarya 4; Hannower 4; Wirtemberg 4; Baden 3; Elektorstwo Heskie 3; W. Xiestwo Heskie 3; Holsztyn 3; Luxemburg 3; Brunświk 2; Meklenburg-Szweryn 2; Nassau 2; Saxen-Weymar 1; Gotha 1; Koburg 1; Meinungen 1; Hildburghausen 1; Meklenburg Strelitz 1; Holsztyn Oldenburg 1; Anhalt-Dessau 1; Anhalt-Bernburg 1; Anhalt-Köthen 1; Schwarzburg Sondershausen 1; Schwarzburg - Rudolstadt 1; Hohenzollern-Hechingen 1; Lichtenstein 1; Hohenzollern-Sigmaringen 1; Waldeck 1; Reuss starsza liniia 1; Reuss młodsza liniia 1; Schaumburg-Lippe 1; Lippe 1; wolne miasta Lubeka 1; Frankfórt 1; Brema 1; Hamburg 1; ogółem 61 głosów. — Czyli zaś byłym Stanóm Rzeszy, które utraciły udzielność, będą dane głosy in pleno, postanowi to Zgroma-

dzenie Związku przy naradzaniu się nad organicznemi prawami Związku.

7.) Większość głosów stanowi, czyli przedmiot iaki ma bydź roztrząsany in pleno. Większość także głosów stanowczą iest we wszystkich naradach. Prezyduiący rozwiązuie ich równość. Gdzie idzie rzecz o zmianę praw zasadnych, o organiczne urządzenia Związku, o *jura singul:*, o interessa religiyne, tam większość wydawać wyroków nie może. — Zgromadzenie Związku iest ciągłe, może się iednak odroczyć, ale nie na dłużéy iak na 4 miesiące.

8) Porządek głosowania odbywać się będzie ile możności iak dawniéy na Seymie, a mianowicie podług wydanéy przez Seym Rzeszy w r. 1803 ustawy. Porządek ten nie ma mieć żadnego wpływu, co do rangi i precedencyi Członków Związku za obrębem stosunków onego.

9.) Zgromadzenie Związku zasiadać będzie w Frankfórcie nad Menem. Rozpocznie się dnia 1. Września 1815.

10.) Pierwszém zatrudnieniem iego będzie, ułożenie praw zasadnych Związku i organiczne iego urządzenie co do stosunków zewnętrznych, woyskowych i wewnętrznych.

11.) Wszystkie Członki Związku przyrzekaią całym Niemcóm, i każdemu Członkowi w szczególności, dawać im opiekę przeciw wszelkiéy napaści i wzaiemnie sobie posiadłości swe zaręczaią. Po wypowiedzeniu woyny, nikt oddzielnych z nieprzyiacielem zawierać nie może rozeymów lub traktatów pokoiu, przeciwnych Związkowi. Członki Związku obowiązuią się także nie woiować z sobą pod żadnym pretextem, lecz wytaczać spory swe przed Zgromadzenie Związku, które przez Wydział swóy starać się naprzód będzie ugodzić spór przez pośrednictwo, a gdyby się to nie udało, wyda wyrok, któremu Strony winne są zaraz uledz.

II. Szczególne postanowienia.

Oprócz powyższych, zgodzono się ieszcze na następuiące artykuły, maiące moc taką, iak i wspomnione:

12.) Członki Związku, których posiadłości nie liczą 500.000 dusz, połączą się z Domami spokrewnionemi, lub innymi Członkami Związku, dla utworzenia wspólnego naywyższego Sądu.

W Kraiach, w których takie Sądy trzeciéy Instancyi już są zaprowadzone, zachowaią się one w teraźnieyszym ich składzie, ieśli ludność tychże Kraiów nie iest mnieysza od 150,000 dusz.

Cztery wolne Miasta maią prawo połączenia się między sobą, dla ustanowienia wspólnego naywyższego Sądu.

W tych naywyższych Sądach wolno będzie każdéy Stronie żądać, aby akta posłane były do obcéy Akademii lub Sądu Przysięgłych, dla ułożenia ostatecznego wyroku.

13.) We wszystkich Kraiach Związku będzie ustanowiona Konstytucya Stanów.

14.) Aby byłe Stany Rzeszy, które od roku 1806 stały się pośredniemi, stosownie do teraźnieyszych stosunków we wszystkich Kraiach Związku miały iednostayne prawne znaczenie, Członki Związku zgadzaią się na to: a) że te Xiążęce i Hrabskie Domy należą do pierwszéy Szlachty Niemieckiéy; b) że Głowy tychże Domów są pierwszemi Dygnitarzami w Kraiu, do którego należą. Oni i Familiie ich składaią klassę uprzywileiowaną szczególniéy względnie podatkowania. c) Co do ich Osób, Familii i posiadłości, maią im bydź zapewnione wszelkie prawa i prerogatywy, pochodzące z ich własności, i spokoynego użycia oney. Do tych praw należą szczególniéy:

1.) Nieograniczona wolność przebywania w każdym Kraiu, należącym do Związku.

2.) Zachowanie istnących ieszcze umów familiynych według zasad dawnéy

Konstytucyi Niemieckiéy, tudzież prawo zarządzenia dobrami, za poprzedniczném zatwierdzeniem naywyższéy Władzy kraiowéy.

3.) Sąd uprzywileiowany, i uwolnienie od wszelkich obowiązków woyskowych dla nich i ich Familii.

4.) Sprawowanie sprawiedliwości cywilnéy i karzącéy w pierwszéy, a gdzie posiadłość znaczna, i w drugiéy Instancyi, sądownictwa leśniczego, i policyi mieyscowéy, tudzież dozór nad Kościołami, szkołami i instytutami pobożnemi, iednakowoż według przepisów Ustaw kraiowych. We wszystkich tych punktach Xiążęta, Hrabiowie i Panowie, którzy stali się pośredniemi, stosować się maią do Królewsko-Bawarskiego urządzenia, wydanego w roku 1807, które im ma służyć za prawidło.

Byłéy Szlachcie Rzeszy zapewnione są prawa, wyrażone pod Nrem 1 i 2, iako to: uczestnictwo w Stanach, Sądy patrymoniialne i leśnicze, policya mieyscowa, i dozór nad Kościołami.

W Prowincyach Traktatem Lunewilskim dnia 9. Lutego 1801 od Niemiec odpadłych, a teraz z niemi znowu połączonych, w użyciu powyższych praw, służących byłéy Szlachcie bezpośredniéy, nastąpią takie odmiany i ograniczenia, iakich tameczne stosunki wymagać będą.

15.) Związek ręczy za dochody wypływaiące z żeglugi na Renie, tudzież za postanowione uchwałą seymową dnia 25. Lutego 1803 urządzenia względem długów i wyznaczonych pensyi dla osób duchownych i świeckich.

Członki byłych Kapituł i Opactw mogą pensyi swoiéy używać w iakimkolwiek bądź Kraiu, będącym w pokoiu ze Związkiem Niemieckim.

Członki Zakonu Teutońskiego pobierać będą także pensye, a Xiążęta, którzy otrzymali posiadłości Zakonu Teutońskiego, wypłacać maią te pensye w miarę posiadanych włości tegoż Zakonu.

Zachowuie się Zgromadzeniu Związku naradzenie względem urządzenia kassy sustentacyynéy, i pensyi dla Biskupów i Duchownych na tamtéy stronie Renu, które to pensye przekazuią sie na posiedzicieli lewego brzegu Renu. Urządzenie téy kassy ma bydź ukończone w przeciągu iednego roku.

16.) Różność Religii Chrześciiańskiéy w Kraiach i Powiatach Związku Niemieckiego, nie stanowi różnicy w użyciu praw obywatelskich i politycznych.

Zgromadzenie Zwiazku bedzie się naradzało, iakim sposobem naydogodniéy uskutecznić można obywatelską poprawę wyznawców wiary żydowskiéy w Niemczech, a szczególniéy, iak im może bydź nadane i zapewnione prawo obywatelstwa, przy znoszeniu wszelkich obowiązków obywatelskich.

17.) Dóm Xiążęcy Thurn i Taxis pozostaie w posiadaniu poczt, w różnych Kraiach Związku, dopóki inaczéy nie będzie urządzoném.

18.) Xiążęta Związkowi i wolne Miasta zapewniaią Poddanym Kraiów Zwiazku Niemieckiego następuiące prawa:

a.) Prawo nabywania i posiadania własności gruntowéy za granicą Kraiu, w którym są zamieszkali, bez opłacenia w obcym Kraiu większych podatków, niż iego właśni Poddani.

b.) Prawo wolnego wyprowadzenia się z iednego Kraiu Związku Niemieckiego do drugiego, tudzież weyścia w służbę cywilną i woyskową, aby tylko obowiązek służenia woyskowo własnéy Oyczyznie nie był na przeszkodzie.

c.) Uwolnienie od wszelkiéy opłaty przy wyprowadzeniu się z maiątkiem z iednego do drugiego (jus detractus, gabella emigrationis.)

d.) Zgromadzenie Związku na pierwszém posiedzeniu zaymować się będzie ułożeniem iednostaynych urządzeń względem wolności druku, zabezpieczenia praw

Autorów i księgarzy przeciw przedrukowywaniu książek.

19.) Członki Związku zachowuią sobie na pierwszém posiedzeniu Zgromadzenia Zwiazku w Frankfórcie, naradzenie się względem handlu miedzy rozmaitemi Kraiami Związku, tudzież względem żeglugi, stosownie do zasad przyiętych na Kongressie Wiédeńskim.

20.) Ninieysza umowa zatwierdzona będzie od wszystkich Strón umawiaiących się, a zatwierdzenia w przeciągu 6 tygodni lub prędzéy ieszcze, maią bydź przesłane do Wiédnia do Cesarsko-Austryackiéy nadwornéy Kancelaryi, i przy zagaieniu Związku w archiwum iego złożone będą.

W dowód czego wszyscy Pełnomocnicy ninieyszą umowę podpisali, i pieczęciami swoiemi stwierdzili. Działo się w Wiédniu d 8. Czerwca 1815.

(Tu następuią podpisy.)

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Na nowo utworzony w Wiédniu dla Inwalidów fundusz, przesłał znowu C. K. kraiowemu Prezydium tuteyszy metropolitalny Konsystorz dukata w złocie, 3 ruble, 17 dwudziestokraycarówek, ieden Węgierski Złoty w śrebrze, 3000 ZR. 53 Kr. w W. W., a 40 ZR. 21 Kr w Obligacyach rządowych. Fundusz Inwalidów winien iest te nowe datki gorliwości Konsystorza o dobro tego Instytutu, przywiązaniu onegoż i podległego mu Duchowieństwa do Monarchy, w szczególności zaś gorliwemu przykładaniu się JXX. Proboszczów mieyscowych. — C. K. kraiowe Prezydium, czuie się przeto obowiązaném oświadczyć publicznie ukontentowanie i wdzięczność Rządu kraiowego tuteyszemu Łacińskiemu metropolitalnemu Konsystorzowi, iako też każdemu z osobna, którzy się do téy składki przyłożyli, w szczególności zaś: JX. Franciszkowi Kercińskiemu, Poddziekanowi Stryyskiemu; JX. Mikołajowi Gareckiemu, Dziekanowi Brodzkiemu; JX. Jgnacemu Piniewskiemu, Proboszczowi w Brodach; JX. Tymoteuszowi Brückmanowi, Proboszczowi w Jeziernie; JX. Jędrzejowi Zbykalskiemu, Proboszczowi w Woyniłowie; JX. Maciejowi Strzebalskiemu, Proboszczowi w Kąkolnikach; JX. Janowi Patockiemu, Kanonikowi i Proboszczowi w Zydaczowie; nakoniec JX. Michałowi Baranowskiemu Proboszczowi w Załościach, którzy się wspólnie do pomnożenia téy składki częścią przez własne znaczne ofiary, częścią też przez gorliwe zbieranie onychże, tak bardzo przyczynili.

Wreszcie na wyż pomienioną summę złożyli:

a) Lwowska Dziekaniia mieyska w ogólności 332 ZR. 26 Kr., w szczególności zaś:

Wikaryusze katedralnego Kościoła za siebie 20 ZR.; z zebranych składek 100 ZR.; JX. Proboszcz Kościoła Ciała Chrystusowego za siebie 5 ZR., a Parafianie 45 ZR.; JX. Proboszcz S. Antoniego 5 ZR., a Parafianie 17 ZR.; JX. Proboszcz S. Magdaleny 5 ZR, Parafianie 43 ZR. 37 Kr.; JX. Proboszcz Panny Maryi 5 ZR.; JX. Proboszcz S. Jędrzeja 5 ZR; JX. Proboszcz S. Marcina 2 ZR.; Parafiianie tameczni 19 ZR 49 Kr.; JX. Proboszcz S. Mikołaja 5 ZR; JX. Proboszcz S. Anny i Parafianie tameczni 62 ZR.; Przeor tuteyszego Franciszkańskiego Zakonu 2 ZR.

Oprócz tego obowiązał się Ur. Ignacy Kościelec Borowski sześciu w ostatniéy Francuzkiéy woynie ranionych i niezdolnych do służby Podofficerów, będących rodem z Czech lub Galicyi, dożywotnie utrzymywać.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)